

MODERN GREEK A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)

Mardi 3 mai 2005 (matin)

Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Σχολιάστε ένα από τα ακόλουθα κείμενα:

1 (α)

ΜΙΑ ΤΡΥΠΑ ΣΤΟ ΝΕΡΟ

Μ' ἀρέσει νὰ κρυφακούω. Πιὸ πολὺ μ' ἀρέσει νὰ κρυφακούω τὰ μικρὰ παιδιά, ὅταν τὰ λένε μεταξύ τους, μακριὰ ἀπὸ τοὺς μεγάλους. Μὲ ἐλκύει, φαντάζομαι, ἢ πολὺ ἰδιαίτερη γλώσσα τους, ποὺ κάποτε τὴν ἤξερα κι ἐγώ, τὴ μιλοῦσα, καὶ τώρα εἶναι χαμένη ἀνεπιστρεπτὶ στὰ βάθη τῆς ἡλικίας μου.

5 Μιὰ μέρα κρυφάκουγα μιὰ μικρὴ παρέα ἀγοριῶν –πέντε-ἕξι τὸ πολὺ– ποὺ καθισμένα χάμω σταυροπόδι συζητοῦσαν μὲ μεγάλη σοβαρότητα. Ἔνα ἀπὸ τὰ παιδιά, ἀπ' ὅ,τι μπόρεσα νὰ συμπεράνω, εἶχε προηγουμένως θέσει τὸ ἐξῆς, ἀρκετὰ κοινό, ἐρώτημα: τί θὰ ἤθελες νὰ ἦσουν, ἂν δὲν ἦσουν αὐτὸ ποὺ εἶσαι;

10 Στὴν ἀρχὴ ἀπαντοῦσαν ὅλα μαζί φωναχτά, ἀκατάστατα: σούπερμαν, γλάρος, ἀετός, ναύαρχος, δέντρο, ἀστεροναύτης, θύελλα. Μετὰ ἀπὸ λίγο, ὅμως, ἔπεσαν σὲ περισυλλογὴ, δίσταζαν, ἀλλάζαν γνώμη, ἔψαχναν, φαίνεται, γιὰ τὴ βαθύτερη ἐπιθυμία.

15 Ἔνα ἀπὸ τὰ παιδιά δὲν εἶχε μιλήσει καθόλου. Σὲ μιὰ ἀνάπαυλα σιωπῆς, πρόφερε χαμηλόφωνα σὰν νὰ ντρεπόταν, ὅμως μὲ ἓνα ὑπόστρωμα ἀποφασιστικότητας: «Ἐγώ...ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ ἦμουν αὐτὸ νερό».

20 Τὰ ἄλλα παιδιά ἔπεσαν ἀπάνω του μὲ φωνές, τσιμπιές, σαρκασμούς. Μιὰ παθιασμένη κατακραυγὴ, λές καὶ εἶχε καταπατήσει κάποιον ἄγραφο νόμο (ἂν ἔχουν δὰ καὶ τὰ παιδιά τοὺς δικούς τους νόμους, μιὰν ἄλλη ἀδυσώπητη λογικὴ). Ἡ ἐπιλογὴ τοῦ ἀγοριοῦ ἦταν ἀπαράδεκτη· παράλογη· ἢ κάτι χειρότερο, γελοία. Τί θὰ πεῖ, νερό! Ἄκους ἐκεῖ νερό...

Νὰ τολμήσω –ὦ ἀλαζονεία τῶν «μεγάλων»– νὰ τοῦ δανείσω τὶς λέξεις ποὺ δὲν μπορούσε νὰ βρεῖ, ἀπαλλαγμένο γιὰ λίγο χρόνο ἀκόμα ἀπὸ τὶς ἐξηγήσεις, τὶς ἀναλύσεις, τὶς δικαιολογίες ποὺ μᾶς κατατρύχουν σὰν ἐνηλικιωθούμε;

25 Θὰ ἤθελα νὰ ἦμουν αὐτὸ νερό, λέει, γιὰτὶ τὸ νερὸ πάει παντοῦ· παίρνει ὅποιοδήποτε σχῆμα τοῦ προσφερθεῖ· ἀλλάζει χίλιες μορφές· περιέχει ὅλες τὶς ἀντιφάσεις. Ἡρεμο, ἄγριο, βαθύ, ρηχό· μικροσκοπικὸ καὶ ἀπέραντο· ζωογόνον καὶ θανατηφόρον. Ἐξαπολύεται ἓνα πλῆθος εἰκόνων. Μιὰ σταγόνα δροσιᾶς ἰσορροπεῖ στὴν ἄκρη ἐνὸς πράσινου φύλλου. Διαγώνιες γραμμὲς τῆς βροχῆς
30 στὸ τζάμι. Κρυφὴ κλωστή νεροῦ ἀνάμεσα στὰ βρύα. Λαμπεροὶ καθρέφτες νεροῦ στὶς λακοῦβες τοῦ δρόμου. Στρογγυλὸ γυαλιστερὸ μάτι στὸ μαῦρον βάθος τοῦ πηγαδιοῦ. Θεόρατα ὑδάτινα παραπετάσματα, οἱ καταρράκτες.

Ἄργοκίνητο ποτάμι κατευθύνεται πρὸς τὴ θάλασσα, ὅπου χάνεται χωρὶς ποτὲ νὰ χαθεῖ, ὁμοιόμορφο καὶ ποτὲ ὅμοιο.

35 Γοῦρνες, πηγές, σιντριβάνια.

Σπιτικὸ νερό. Κάτι κοχλάζει στὴ φωτιά, προανάκρουσμα ἀπόλαυσης ἢ ἀπλῆς ἱκανοποίησης. Εὐλογία ζεστοῦ νεροῦ σὲ κουρασμένα μέλη. Τὸ νερὸ τῆς φιλοξενίας· παγωμένο νερὸ στὸ θαμπὸ ποτήρι.

40 Νερὸ γιὰ διψασμένους. Νερὸ-ὄπτασία στὸν κίτρινο ὀρίζοντα τῆς ἐρήμου. Στὸ ἄλλο ἄκρο, πανίσχυρο νερὸ τῆς πλημμύρας· τὸ ἀπέραντο κυρίαρχο νερὸ ποῦ ἀντίκρουσε ὁ Νῶε.

45 Οἱ εἰκόνες ἀκόμα ἀναβλύζουν, ὑπόγεια ρεύματα ποῦ γυρεύουν τὸ φῶς· ἂν ἡ γλῶσσα εἶναι φῶς. Ὅμως, μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι καιρὸς νὰ ἀποσύρω τὸ δάνειό μου· εἶναι ἀνώφελο. Ὅσες λέξεις καὶ νὰ ἐπιστρατευθοῦν, δὲν μποροῦν νὰ ὀρίσουν τὸ ἀπεριόριστο, νὰ ἐξαντλήσουν τὸ ἀνεξάντλητο. Ὅλα τὰ δοχεῖα μοιάζουν νὰ συγκοινωνοῦν· ποῦ νὰ βρεῖ κανεὶς ἄκρη; Τὸ ὀλιγόλογο παιδί ἤξερε τί ἔκανε.

Καίη Τσιτσέλλη

ἀπὸ τὴ συλλογὴ διηγημάτων, *Ὁ χορὸς τῶν ὥρων*, 1998.

- * Σχολιάστε τὴν παρουσίαση καὶ τὸν ρόλο τοῦ αγοριοῦ στὸ κείμενο αὐτό.
- * Πὼς μεταδίδει ὁ αφηγητὴς τὶς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματά του ἀπέναντι στο ἀγόρι;
- * Σχολιάστε τὴν εἰκονοποιία τοῦ κειμένου.
- * Τί σας ἐντυπωσίασε περισσότερο στὸ κείμενο αὐτό; Εξηγήστε τὶς ἀντιδράσεις σας.

1 (β)

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΑΠΛΟΤΗΤΑΣ

Πίσω ἀπὸ ἀπλὰ πράγματα κρύβομαι, γιὰ νὰ μὲ βρεῖτε·
ἂν δὲ μὲ βρεῖτε, θὰ βρεῖτε τὰ πράγματα,
θ' ἀγγίξετε ἐκεῖνα ποὺ ἄγγιξε τὸ χέρι μου,
θὰ σμίξουν τὰ χνάρια τῶν χεριῶν μας.

- 5 Τὸ αὐγουστιάτικο φεγγάρι γυαλίζει στὴν κουζίνα
σὰ γανωμένο τεντζέρι (γι' αὐτὸ ποὺ σὰς λέω γίνεται ἔτσι)
φωτίζει τ' ἄδειο σπίτι καὶ τὴ γονατισμένη σιωπὴ τοῦ σπιτιοῦ —
πάντα ἢ σιωπὴ μένει γονατισμένη.

- 10 Ἡ κάθε λέξη εἶναι μιὰ ἔξοδος
γιὰ μιὰ συνάντηση, πολλὰς φορὲς ματαιωμένη,
καὶ τότε εἶναι μιὰ λέξη ἀληθινή, σὰν ἐπιμένει στὴ συνάντηση.

Γιάννης Ρίτσος
ἀπὸ τὴν ποιητικὴ συλλογὴ *Παρενθέσεις* (1946–47)

- * Σχολιάστε τὸν τίτλο τοῦ ποιήματος καὶ πὼς σχετίζεται με τὸ περιεχόμενο.
- * Πὼς ἐκφράζονται οἱ κύριες ιδέες τοῦ ποιήματος;
- * Σχολιάστε τὴν εἰκονοποιία καὶ τὸ ὄφος τοῦ ποιήματος.
- * Τί σας ἐντυπώσισε περισσότερο στοῦ ποιήματος αὐτοῦ; Εξηγήστε τὶς ἀντιδράσεις σας.